

Baktériová spála orechov (*Xanthomonas arboricola* pv. *juglandis*)

Baktériová spála orechov bola po prvýkrát popísaná v roku 1800 (Severná Amerika). Prvý výskyt v rámci Európy (rok 1940) bol zaznamenaný v Taliansku s následným šírením aj do iných oblastí s pestovaním orecha. Ochorenie je rozšírené aj na území Slovenskej republiky. Ako vyplýva z názvu ochorenia, hostiteľskou rastlinou je orech kráľovský (*Juglans regia*), ale aj iné druhy z rodu *Juglans*. V porovnaní s antraknózou orecha sa baktériová spála vyskytuje menej často a je aj menej škodlivá.

Baktéria na listoch vytvára hranaté mokvajúce škvrny, ktoré majú rôzne rozmery a tvary. Postupne dochádza k spájaniu vytvorených škvŕn, ktoré sú nepravidelné a tmavé. Zo stredu škvrny pletivo vypadáva a listy zostávajú dierkovité. V prípade vhodných podmienok dochádza na okraji škvŕn k tvorbe bakteriálneho slizu. Listy sú deformované, ale neopadávajú. K základným symptómom patrí černanie žilnatiny listov. Na plodoch sú škvrny spočiatku malé, hnedé a vodnaté. Postupne sa zväčšujú, sú čierne a nepravidelné. Pletivo mäkne, prepadáva sa, až postupujúca nekróza postihuje jadro. Takto napadnuté plody následne sčernajú, scvrkávajú sa a môžu predčasne opadávať. V prípade neskoršieho napadnutia jadro orechov nebýva napadnuté a postihnutý je len zelený obal.

Zdrojom infekcie sú napadnuté konáre, kvetné púčiky, opadnuté listy a poškodené plody. Baktéria sa rozširuje hlavne po miernej zime. Šírenie je zabezpečené v jarnom období, kedy baktériu vietor roznáša na veľké vzdialenosti.

Po opade listov na jeseň je potrebné ich vyhrabať a kompostovať. Zber listov nezničí pôvodcov ochorenia, pretože dokážu prezimovať aj v poškodených konároch. Odporúča sa odstrániť ich a následne rezné plochy ošetriť niektorým z prípravkov na ošetrenie rezných rán. Nepriamy účinok (momentálne neautorizovaný v SR) môže mať postrek mednatými prípravkami konárov vo fenologickej fáze úplného nasadenia pukov.

Ing. Ivana Horváthová

ÚKSUP – OOR

5.11.2018